

Vergaderjaar 1994–1995

22 815

Regels met betrekking tot de verlening van voorzieningen aan gehandicapten (Wet voorzieningen gehandicapten)

Nr. 45

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 14 oktober 1994

In vervolg op het mondeling overleg op 22 maart 1994 met de vaste Commissies voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, gehandicaptenbeleid en voor VROM in de Tweede Kamer wil ik u over enkele onderwerpen die betrekking hebben op de uitvoering van de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) informeren. Het betreft de volgende punten:

1. Voortgang Wvg
2. Kwaliteits- en Bruikbaarheidsonderzoek
3. Gegevensoverdracht
4. Evaluatieonderzoek

1. Voortgang Wvg

In het mondeling overleg van 22 maart jl. (22 815, nr. 44) bleven enkele vragen van commissieleden onbeantwoord; deze vragen heeft mijn ambtsvoorganger per brief aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) voorgelegd. Een afschrift van deze brief (SZ/BV/SpV/mvo/mv/94/41766) is u op 12 april jl. toegezonden. Met de brief van 6 mei 1994 heeft de VNG de vragen schriftelijk beantwoord (bijlage 1)¹ waarvan ik hier de hoofdlijnen weergeef.

a. Vrijwel alle gemeenten hebben eind maart hun verordening vastgesteld; de gemeenten die de verordening pas na 1 april 1994 hebben vastgesteld hebben deze inhoudelijk met terugwerkende kracht vastgesteld. Een enkele gemeente heeft besloten om pas op 2 juni 1994 de verordening vast te stellen; dit heeft echter niet tot uitvoeringsproblemen geleid in die gemeente. Het met enige vertraging vaststellen van de verordening heeft dus voor de gehandicapten geen negatieve consequenties gehad.

b. Het is de VNG onbekend welke kwaliteitseisen in de praktijk worden gesteld aan de gemeenteambtenaren die de Wvg moeten uitvoeren; in de eerste (proces)evaluatie waarover in de tweede helft van 1995 aan het parlement zal worden gerapporteerd, kan dit onderwerp worden meegenomen.

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

c. Inzake de vraag of de gemeente in de praktijk ook zorg draagt voor boven- en interregionaal vervoer geeft de VNG aan hoe gemeenten het begrip adequate voorziening invullen op het gebied van vervoer. In plaats van het toekennen van een financiële tegemoetkoming kunnen gemeenten er voor kiezen invulling te geven aan de zorgplicht op dit onderdeel door middel van collectief vervoer. Indien gemeenten voor dit collectieve aanbod op het terrein van vervoer kiezen, doet zich de vraag voor in welke mate gemeenten gehouden zijn een additionele financiële tegemoetkoming te verstrekken ten behoeve van vervoer buiten de regio en zo ja, hoe hoog die additionele financiële tegemoetkoming dan zou moeten zijn. Naar wat nu bekend is blijkt in de praktijk dat gemeenten hun zorgplicht op het terrein van vervoer verschillend invullen. In de brief van de VNG worden 2 voorbeelden genoemd.

– De gemeente Haarlem heeft een regionaal collectief vervoerssysteem opgezet waarvan iedere gehandicapte tegen een eenmalige betaling van f 100,- op jaarbasis verder kosteloos onbeperkt gebruik kan maken. Voor het vervoer buiten de regio moet de gehandicapte dan zelf zorgen.

– De gemeente Goor heeft een collectief vervoerssysteem opgezet waarbij gehandicapten binnen een gebied van zeven zones onbeperkt kunnen reizen, echter tegen betaling van ritprijzen die gelijk zijn aan die van het openbaar vervoer. Daarnaast wordt aan gehandicapten een additionele financiële bijdrage gegeven in de kosten van het bovenregionale vervoer. Deze bijdrage is afhankelijk van de individuele vervoersbehoefte en het type vervoermiddel.

De gemeente heeft op basis van de Wvg de plicht een adequate vervoersvoorziening te verstrekken. Dat kan een aanbod van aangepast (openbaar) vervoer betekenen of collectief (taxi)vervoer. Als er echter redenen zijn dat een gehandicapte géén gebruik kan maken van het collectief vervoer zal dit bij indicatiestelling duidelijk moeten worden en is de gemeente wel verplicht een individuele vervoersvoorziening te verstrekken. Dit kan ook het geval zijn als de gemeente collectief vervoer alleen voor de regio verstrekt; voor de vraag naar vervoer buiten de regio kan dan een aanvullende vergoeding worden gegeven al naar gelang de individuele situatie van de gehandicapte. In voorkomende gevallen zal de gemeente dus steeds individueel moeten toetsen door middel van indicatiestelling of voor de betreffende gehandicapte vervoer buiten de regio noodzakelijk is. Indien dit het geval is zal de gemeente daarin dus (deels) moeten voorzien.

2. Kwaliteits- en Bruikbaarheidsonderzoek

In het mondeling overleg van 22 maart jl. werd ook naar de voortgang van de totstandkoming van het kwaliteits- en bruikbaarheidsonderzoek na 1 april 1994 gevraagd. Inmiddels is duidelijk dat het jaar 1994 als overgangsjaar moet worden aangemerkt. Besef van de noodzaak om op korte termijn tot een centrale vormgeving van het kwaliteitsbeleid te komen is bij de participanten van de Initiatiefgroep KBO-plus, de VNG, de Ziekenfondsraad, de Federatie van Bedrijfsverenigingen en de Gehandicaptenraad terdege aanwezig. Het afgelopen jaar is door de Initiatiefgroep KBO-plus dan ook intensief overleg gevoerd met alle actoren die een rol spelen in het huidige kwaliteitsbeleid om tot een operationeel kwaliteitsbeleid per 1 januari 1995 te komen. De uitgangspunten voor het landelijke kwaliteitsbeleid zijn gezamenlijk geformuleerd in de notitie «De functies en infrastructuur van het toekomstig landelijk kwaliteitsbeleid inzake de hulpmiddelen voor gehandicapten» die ik u hierbij toezend (bijlage 2)¹. Het behoud van de bestaande expertise is één van de uitgangspunten. Er is een extern advies ingewonnen over de organisatie- en communicatiestructuur en de bestuurlijke constellatie. Inmiddels is een interim manager aangetrokken, waarvan de taakver-

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

vulling er op is gericht dat er op 1 januari 1995 een functionerend bureau bestaat. Momenteel is de bestuurlijke besluitvorming van de participanten in een beslissend stadium gekomen.

3. Gegevensoverdracht

In het kader van de uitvoering van de Wvg is in november 1993 besloten om de overdracht van gegevens van de uitvoerders van de AAW (bedrijfsverenigingen, GAK/GMD, ABP, Defensie en SPF) naar de gemeenten via Moret Ernst & Young Management Consultants (MEY) als intermediair te laten plaatsvinden. In de maanden januari en april 1994 heeft de gegevensoverdracht plaatsgevonden. Het ging hier om een massale operatie waarbij van circa 150.000 personen gegevens moesten worden overgebracht. Op basis van positieve signalen van VNG-zijde en van de ervaringen van de helpdesk van MEY met de gemeenten valt te concluderen dat het overdrachtstraject goed is verlopen. Mede dankzij de inspanningen van MEY en de goede medewerking van oude en nieuwe uitvoerders is de gegevensoverdracht geslaagd.

4. Evaluatieonderzoek

Een beleidswijziging van het formaat van de Wvg rechtvaardigt een uitvoerige evaluatie. Het evaluatie-onderzoek strekt ertoe om aan de hand van een drietal metingen (over 1994/1995, 1995/1996 en 1997/1998/1999) te komen tot een beoordeling op hoofdlijnen van de decentrale uitvoering van de Wvg. Nagegaan zal worden of en zo ja welke invoerings- en uitvoeringsproblemen zich voordoen; in hoeverre deze problemen een adequate uitvoering van de Wvg belemmeren en of en in hoeverre er sprake is van een adequaat niveau van voorzieningen.

Uitgangspunt van de Wvg is decentralisatie van beleid en uitvoering. De daarmee aan gemeenten gegeven beleidsvrijheid betekent dat de zelfde aanvraag niet in elke gemeente tot dezelfde verstrekkingen zal leiden. Bovendien kunnen de omstandigheden per gemeente verschillen. Er is geen sprake van een vooraf te formuleren ideale uitvoeringsvorm die in een evaluatie op haar merites wordt beoordeeld. De organisatievorm en de wijze van uitvoering worden wel expliciet in het evaluatie-onderzoek meegenomen, omdat deze mogelijk eventueel optredende knelpunten, successen en daarnaast verschillen in resultaten tussen gemeenten kunnen verklaren. De centrale probleemstelling van het evaluatie-onderzoek luidt in hoeverre en op welke wijze gemeenten, gegeven het beschikbaar gestelde budget en de gestelde wettelijke kaders, voldoen aan de plicht om de beperkingen weg te nemen c.q. te verminderen, die gehandicaptten ondervinden op het gebied van wonen en het zich binnen en buiten de woning verplaatsen. Bijgaand stuur ik u ter kennisneming de opzet van de evaluatie van de Wvg toe (bijlage 3)¹.

De voor de evaluatie benodigde informatie wordt op drie manieren verzameld:

a. In de periode 1994-2000 wordt elk jaar bij alle gemeenten een beperkt aantal kwantitatieve gegevens over de Wvg-uitvoering verzameld (de zogenaamde scan). Het onderzoeksbureau SGBO van de VNG (hierna te noemen: het beheerbureau) zal deze scan uitvoeren.

b. Er zal een Wvg-panel van 90 gemeenten worden samengesteld, waarbij over de drie genoemde meetperiodes door het beheerbureau verdergaande informatie zal worden verzameld over de uitvoering, het beleid en de organisatie van de Wvg.

c. Een extern onderzoeksbureau zal, uitsluitend bij de panelgemeenten, nader onderzoek verrichten onder steekproeven van aanvragers en gebruikers van voorzieningen (de cliënten) en bij gemeentelijke functionarissen en bestuurders. Dat bureau maakt ook gebruik van de gegevens die

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

door het beheerbureau bij alle gemeenten en bij de panel-gemeenten worden verzameld.

Er zal een begeleidingscommissie worden ingesteld waarin het veld (o.a. de Gehandicaptenraad) is vertegenwoordigd. In de tweede helft van 1995 zal het parlement de eerste rapportage over de evaluatie van het invoeringsjaar ontvangen.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A. P. W. Melkert